

KAJ MAJER
KNJIGA O
RAJU

Istorijski roman

Prevela s nemačkog
Irena Lea Janković

 Laguna

Naslov originala
Kai Meyer
DAS BUCH VON EDEN

Copyright © 2010 Kai Meyer
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

SADRŽAJ

Prolog

Knjiga prva

ČUVARKA LUMINE 13

Libuze u snežnoj šumi 15

Zemna svetlost 31

Magistrova štíćenica 44

Prilika u senci 64

Stari dugovi 72

Lumina 87

Biskupov krvolok 104

Vučji lov 124

Knjiga druga

BOŽJI VRT 149

Mač velikog kana 151

Tvrđava Alamut 167

Slepilo jednog ratnika 177

Zemlja Eden 192

Nevesta mučkog ubice 204

Učenikova mapa 213

Negromant 223

Preko leda 231

Ključem do istine 241

Zmijske oči 248

Vučji vitez 259

Knjiga treća

DVOJAKO NEBO 283

Proricanje 285

Putevi svih svetova 302

Oberonovo prokletstvo 318

Vrata vrta 326

Opsednut 340

Poslednji nizari 360

Sakupljači lobanja 371

U selu kažnjenih 382

Zaseda 399

Srebrna tvrđava 415

U rudniku 438

Dodiri 449

Knjiga četvrta

RAJ 463

Bagdad 465

Aelfinov kodeks (I) 483

Vitezovo pripovedanje 493

Zarobljenica 510

U kući lopova 518

Mutasim 531

Kalifova majka 543

Na Basra kapiji 559

Vođa čopora 579

Mačevi u noći 594

Rastanak 621

Do nakraj sveta 643

Spoznaja njihovih smrti	660
Poslednja etapa puta	673
Duše u pesku	687
Aelfinov kodeks (II)	707
EPILOG	714
Pogovor	719
O autoru	723

Nekima od nas omiljene knjige su one koje nikada nisu pročitali. Ponekima su, čak, omiljene one koje nikada nisu ni napisane. Ova ovde jedna je od mojih i zato je upravo pišem.

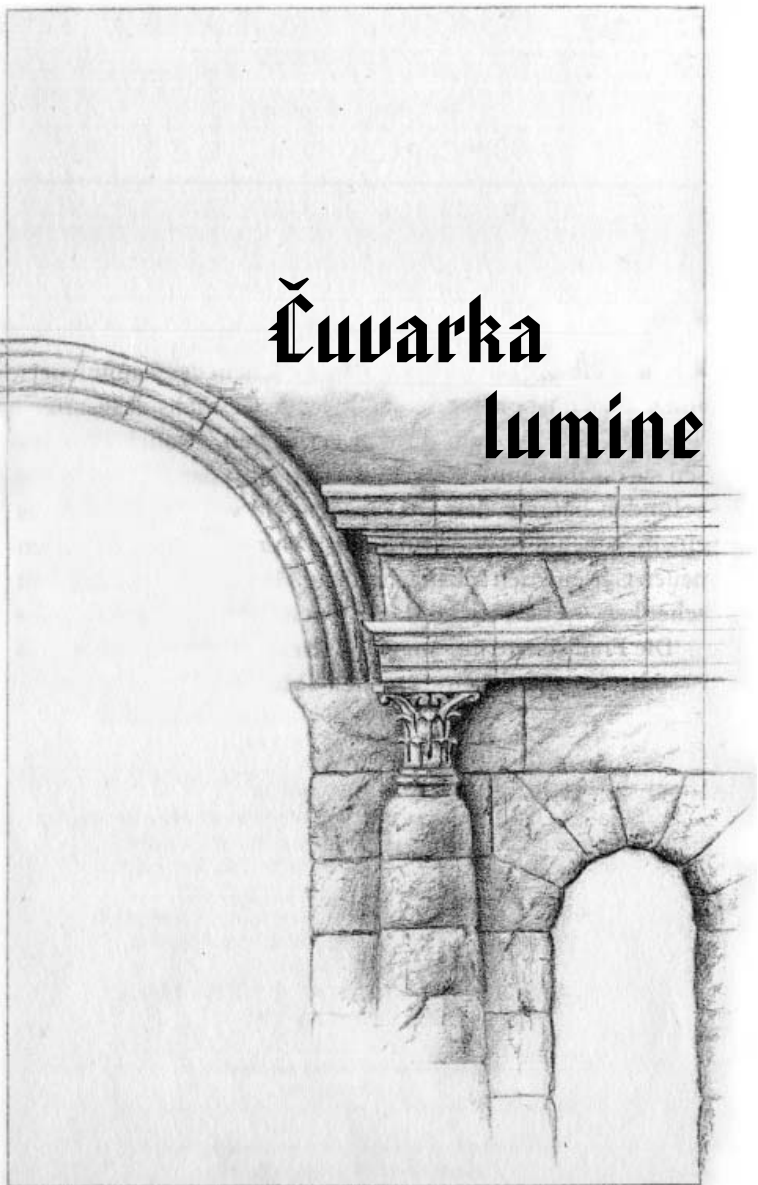
PROLOG

„**O**va biljka“, reče čovek stojeći u senci vatre iz kamina, lumina, poslednje je rastinje iz rajskog vrta, iz edenskog. U to nema nikakve sumnje. Biljku moramo vratiti tamo gde se nalazio Božji vrt, na isto mesto na kome je u davna vremena iznikla iz semena. Jedino tako možemo stvoriti novi edenski vrt i čovečanstvu podariti budućnost. Novu bezgrešnost. Drugi raj na zemlji.“

Žena ga je gledala netremice: „I vi zaista verujete u to?“
„Svim srcem i dušom“, odgovori čovek.

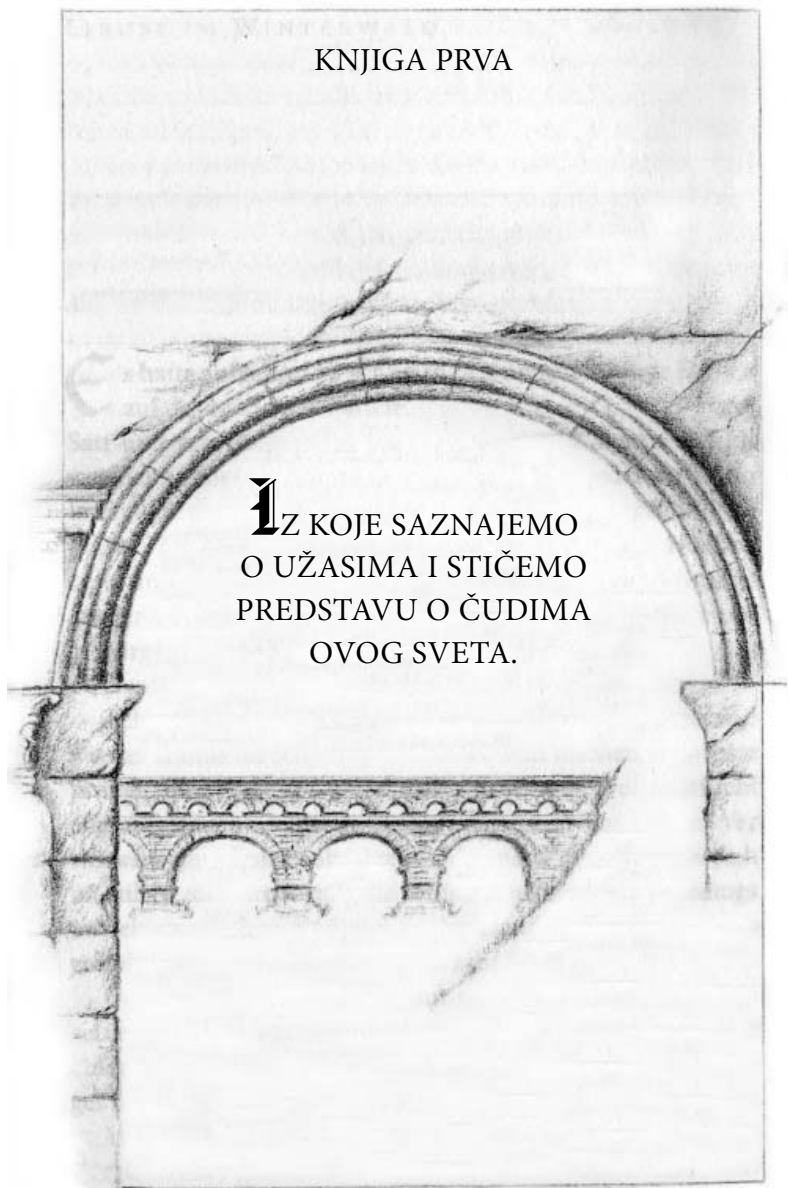
Čuvarka

lumíne



KNJIGA PRVA

IZ KOJE SAZNAJEMO
O UŽASIMA I STIČEMO
PREDSTAVU O ČUDIMA
OVOG SVETA.



LIBUZE U SNEŽNOJ ŠUMI

*Ajfel,
leta Gospodnjeg 1257.*

Dok je mlad monah iščekivao devojkju, sneg je prestao da pada.

Oštra zima pritisla je šumu. S boraka i ogolelih grana, sneg je već odavno skliznuo u barske dubine. Vrhovi jela, skriveni pod belim šiljatim kapama, izazivali su strahopoštovanje kao dželatska kapuljača. Unaokolo, čitavi zastori od ledenih šiljaka lomili su se kad god bi se o njih očešala koja životinja.

Devojka je danas kasnila.

Aelfin je nestrpljivo trljao promrzle prste. Naravno, teško da joj je mogao zameriti, jer nije ni znala da je očekuje. Ne bi se, najverovatnije, ni pojavila da je samo naslutila da će je posmatrati skriven u žbunju. Ili se vara. Pritajio se. Došla bi sigurno – istini za volju, s ogromnom močugom, kojom bi ga propisno premlatila pre nego što bi shvatio šta mu se dešava.

Takve misli izmamiše mu osmeh, koji se postepeno pretvarao u ledenu masku. Nedugo potom poče koža da mu bridi. Boleli su ga prsti i stopala, ali ih je još uvek osećao. Samo Bog zna razlog njegove radosti, imajući u vidu okolnosti u kojima se nalazio.

Libuze – tako je glasilo devojčino ime. Čuo ga je jednom, kada je dolazila sa ocem u opatiju. Nije se dešavalo često da starac, koji je ulivao strah, napusti svoju usamljenu kulu u šumi kako bi posetio monahe. Razlog zbog koga je jednom doveo i svoju kćer danima je bio tema razgovora. Kasnije se govorilo kako je molio opata za dopuštenje da devojka prisustvuje nastavi za iskušeničke, što je ovaj – koga bi to začudilo – uz najoštrije proteste odbio. Razljučen, Libuzein otac mesecima nakon toga nije kupovao ništa od monaha. Prošlo je puno vremena dok nije opet počeo povremeno napuštati šumu da bi se u manastiru snabdeo osnovnim potrepštinama. Odnosio ih je na svojim ogromnim plećima nalik volujskim. Ponekad ga nije bilo nedeljama, da bi se potom, u roku od samo nekoliko dana, više puta pojavio na manastirskoj kapiji. Tada je bivao škrt na rečima i nije upućivao nikakav, pa čak ni najmračniji pogled monasima na koje bi naišao u dvorištu.

Aelfin sastavi krajeve kapuljače uz bradu ne bi li mu jače prionula uz glavu. To mu nije mnogo pomoglo. Vetar je prodirao kroz grubu vunenu tkaninu poput oštrice noža i kao da mu je čupao uši. Odo ga je opominjao da je ludost skrivati se u šumi po ovakvom mrazu samo da bi se bacio pogled na Libuze. Prava je veštica ta Libuze, govorili su neki u manastiru, jer nisu mogli podneti mlado, devojačko telo u blizini. Veštica, dabome, u savezu s nečastivim. Zašto bi inače puzala kroz snove iskušeničke iz reda cistercita i nagonila ih na grešne misli?

Aelfin nije bio siguran je li zaista grešno ono što mu je prolazilo kroz glavu kad god bi ugledao Libuze. Priznavao je sebi tu i tamo da se stidi zbog toga – naučili su ga da se srami prošlih godina – i zato je tražio oprostaj od Boga u svojim molitvama. Ipak, odvikao se da devojku spominje prilikom ispovedanja. Ne iz straha od kazne ili zbog opominjućih pogleda

ispovednika. Plašio se da ne bude na još gorem glasu od onoga koji ga već bije.

Aelfin je imao šesnaest godina i bio je još uvek iskušenik. Izvan oltarskog dela nosio je, kao i svi pripadnici cistercitskog reda, belu mantiju i skapular – crnu vunenu tkaninu koja se spuštala od kapuljače, prekrivajući i zadnji i prednji deo tela monaha. Cingulum, uzana kožna pantljika opasivana je oko struka, obuhvatajući ujedno i mantiju i skapular. Cingulum je bio simbol života u celibatu i monaškog dostojanstva. Opat Mihael je jednom ljutito predložio Aelfinu da svoj cingulum radije veže sebi oko vrata: možda jedino tako neće olako shvatiti, ili čak zaboravljati, njegovo značenje. Bilo je to otprilike pre pola godine, kada je Aelfin svežom konjskom balegom napunio kapuljaču brata Benedikta, kulinarskog majstora i večitog škerca na medu. Ovaj je to primetio tek kada je hteo da namakne kapuljaču u prisustvu opata. Detinjasto? Svakako. Vredno ljutnje? Da, naravno da jeste! Ceo slučaj je bio rezultat budalaste opklade između Aelfina i njegovog prijatelja Oda, koji je inače od Boga bio obdaren visinom i širinom pravog medveda, ali kažnjen hrabrošću običnog miša.

Aelfinov sleđen dah uzdizao se zamagljujući mu pogled. U surovoj planinskoj šumi vetar je duvao iz svih mogućih i nemogućih pravaca, podižući se čak i iz dolina i dubokih udolina. Aelfin je morao paziti da Libuze ne otkrije belu izmaglicu njegovog daha, jer u tom slučaju njegovo skrovište ne bi vredelo ni prebijene pare.

Blagi Bože, pitao se još jednom, gde li je do sada?!

Libuze je dolazila svakog ponedeljka pre užine. Zajednička večernja molitva monaha bila je najsvetiji deo dana, i Aelfin svoje odsustvovanje ne bi mogao opravdati nikakvim razlozima. To je podrazumevalo da ga je čekala stroga kazna kada se vrati – ukoliko se Libuze uskoro ne pojavi, a on ubrzo nakon

toga ne pohita u manastir. Mnogo je rizikovao ovim zabranjenim izletom u šumu, a propuštena užina prilično mu je kvarila raspoloženje. Zaljubljenost i ne baš toliko.

Zaljubljenost. Aelfin proguta knedlu i, svestan krivice, spusti pogled, kao da se sam Gospod upravo saginjao sa snežnih vrhova drveća samo da bi njega ukorio.

Iznenada je začuo korake. Levo od njega pucketala je ledena pokorica. Nežan, žustar i šušlav zvuk bio mu je sve bliži.

Srce mu je snažno lupalo, pumpajući vrelu krv sve do ušiju. Talas topline iz dubina tela na trenutak nadvlada hladnoću. Vrtelo mu se u glavi, ali ne samo zato što je, duboko udahnuvši, zadržao dah.

Dolazila je Libuze. Lepa, slatka, božanstvena Libuze.

Aelfin tiho uzdahnu kada ju je konačno, konačno, konačno ugledao.

No, već u sledećem trenu snuždio se.

Libuze nije bila sama.

Činilo mu se da u vazduhu nešto pucketa, a vetar namah duva snažnije, da bi potom sve utihnulo. Čak je i svet zaboravio da diše kada se Libuze pojavila između drveća. Penjala se obodom snežnog brežuljka, a potom kliznula u udolinu ispod Aelfinovog skrovišta. Činila je to s gracioznošću s kojom se, sasvim moguće, rađaju sve žene, a možda je to bio poseban Božji dar, poklon samo za ovo divno stvorenje; Aelfin to nije znao, jer od kada živi u manastiru u brdima Ajfela, nije video nijedno drugo žensko biće. Izuzimajući nekoliko dežmekastih seljanki, ali njih nije računao.

Veći deo udoline u kojoj je Libuze klekla bio je ispunjen prepletenim korenjem ogromnog hrasta. Deblo je bilo široko koliko šestorica muškaraca – osmorica, ako se računaju mr-

šavi cistercitski monasi – a starost drveta čitala se na njegovoj izbrazdanoj i čvornovatoj kori. Krošnja mu se raširila kao krov nad udolinom. U toplijim mesecima, zemlja između korenova bila je plodno tlo za pečurke, a ponekad i za neobične bobice koje bi bilo pametnije ne probati.

Još je neko bio u dolini, s druge strane snežnog brežuljka.

Aelfin beše sasvim siguran u to. Čuo je hod više od jedne osobe, mada ne i glasove; do njega je dopiralo snažno dahtanje, besno, glasno i nadasve opasno. Da li je to bio njen otac? Ako su Odo i ostali u pravu, onda bi tamo preko mogao vrebati sam đavo.

Ali Aelfinu je to sada bilo svejedno. Libuze je gledala oko sebe. Pogled joj je u jednom trenu prešao preko granja skrovišta i ukrstio se s njegovim, ali samo nakratko.

Primitila me je!, prolete mu kroz glavu. Morala me je primiti!

Nastavila je da luta pogledom bez ijednog znaka uznemirenosti. Gruba smeđa haljina dosegala joj je do jakih čizama. Kao i uvek, čvrsto ju je opasala oko bokova. Ispod grube tkanine bilo je teško naslutiti devojčinu nežnu građu. Imala je debeo gunj od sivog ovčjeg krzna, koji beše prekriven pokoricom leda. Nosila je bezoblične rukavice. Uostalom, takva je bila sva njena odeća u bilo koje doba godine. U najsjajnijoj suprotnosti s odećom, zračila je ljupkost njenih pokreta. Ispod tamnih obrva, blistale su krupne svetlozelene oči. Lice joj je bilo uzano, ali ne i toliko krhko kao u isklesane Bogorodice iza oltara opatijske crkve.

Libuze je izgledala kao devojčurak koji je na najboljem putu da postane žena. Aelfin se nadao da će ostati zauvek ovakva kakvu ju je danas ugledao; da će se uvek vraćati u ovu šumu, kod ovog drveta; da nikada neće primiti kako je posmatra. Ili... možda ipak... Možda će mu se osmehnuti, razgovarati s njim,

možda mu se čak malo i približiti, pa još malo i onda... možda će joj dotaći ruku, ili ona njegovu, a u nekoj daljoj ili bližoj – valjda, valjda bližoj – budućnosti videće kako joj se usne blago otvaraju samo za njega i tada će preduzeti poslednji korak i...

Libuze poče činiti nešto nalik bajanju.

Nije znao šta ona to radi, nikada tačno nije razumeo. Bilo je uvek isto, svaki put kada je dolazila.

Ali danas nije sama, ne zaboravi to. Nije sama.

Šćućurila se između hrastovog korenja. Sneg zaškripa, a onda sve utihnu. Činilo se da joj ni mraz ništa ne može. Rukavicama je razgrtala sneg sve dok se nije pojavilo mrkosmeđe korenje, nalik žilama ispod mrtvački blede kože. Libuze spusti ruke na dve, kao ruka debele žile. Saže glavu tako nisko da joj vatrenocrvena kosa prikri pokrete kao veo, a krajevi uvojaka dotakoše sneg. Nepomično i ćutke klečala je sasvim pogrbljena. Duže vreme ništa se nije pomeralo. Dalo bi se pomisliti da je Libuze mrtva, smrznuta, da nije bilo belih oblacića daha koji su se ravnomerno uzdizali ispod spuštene kose i odavali da je još uvek živa.

Ne zaboravi, neko je iza brega! Neko se tamo krije. Možda je štiti od skrivenih pogleda?

Aelfin je znao šta će se desiti sledeće. Bilo je uvek tako kada bi umilostivila stare šumske bogove.

Promena se dešavala sporo.

Aelfinovo srce, naprotiv, kucalo je brzo.

Senka Libuzeinog tela razlivala se među korenjem hrasta, kao tinta između dasaka u skriptorijumu kada bi on ili neki drugi prepisivač prevrnuli mastionicu.

Nakon nekoliko trenutaka senka je nestala. Iz žila stabla, iz škrbave, šupljikave kore korenja, uzdizala se svetlost. Blag, zlatan zračak svetlosti prvo je obasjao Libuze. Blistao joj je s unutrašnje strane spuštene kose, da bi potom jarkim žutim to-

novima, kao pri sunčevom izlasku, ispunio udolinu. Svetlost je izbijala iz razgranatog korenja tamo gde se ono račvalo, ulazilo jedno u drugo, preplitalo se ili srastalo jedno s drugim.

Nije to bila vatra, ništa što gori, proždire plamenom ili se pali; bila je to čista, blistava svetlost koja je dolazila iz dubina stabla. Zlatni zraci uzdizali su se iz prastarog hrasta i, probijajući se kroz pukotine i najtananije pore korenja, kupali svojom svetlošću i toplinom udolinu i ridokosu devojku.

Sneg se topio oko stabla, oko Libuze. Potočići su blistali vanzemaljskim sjajem. Voda se pribirala, upijala sjaj i bila kao protkana zlatom.

Aelfin nije posmatrao svetlost – poznata mu je već duže vreme. Nije gledao ni u drvo, i ono mu je već bilo poznato. Zurio je u Libuze, čudesnu i očaravajuću Libuze, dok je klečala na ledu okružena zracima koji su sada leljali između prastarog korenja kao svetlucave lepeze.

Iza Aelfina se začu snažna buka!

Brektanje i dahtanje. Grebanje po zemlji.

Zatim se začulo lomljenje granja praćeno paklenim topotom. Skrovište kao da je eksplodiralo.

Aelfin se zateturio. Granje ga je udarilo posred lica uz oblak snega i sasušenog lišća. On polete unazad i spotače se. Iz slatkih snova o Libuze otrglo ga je nešto, kao neka snažna ruka. Ščepavši ga za mantiju, izvuklo ga je iz zlatne svetlosti i bacilo u ledom okovanu stvarnost.

Njen otac, prolete mu kroz glavu. Otkrio me je!

No, to nije bila nikakva ruka, a ponajmanje njenog oca.

Iako još pri svesti, nije uspeo da se dočeka na noge. Prepleteno granje skrovišta iza njegovih leđa zadržalo ga je nekoliko trenutaka – i popustilo.

Iskušenik se uz vrisak poleduške stropoštao u udolinu. Dočekala ga je toplota iz dubina drveta. Potom mu se zadnjica

okliznu na snežnu bljuzgavicu, te se on prevrnu naglavačke, mlatarajući nogama i rukama, i oseti kako mu nešto oštro izgreba leđa. Nagnječio je rame i – odleteo dalje. Osetio je još jednom smrznuto blato – ovoga puta na licu – a potom i udarac u potiljak. Verovatno je naleteo na debelu, čvornovatu žilu drveta.

Videla me je, sinu mu na trenutak. Zna da sam ovde!

Naravno da je znala, glupane, možda si upravo pao na nju!

Pad mu je osećalo čitavo telo. Prigušeno je jeknuo i tiho huknuo. Otvorio je oči. Sivo. Belo. Prošarano. Zamagljeno. Mrkosmeđe.

Korenje i sneg. Potočići u kojima se kroz krošnje ogledalo nebo u sumrak. Začu tiho padanje kapljice otopljenog snega. Zatim nastupi mrtva tišina, koju naruši zvuk naredne kapljice.

Nema više topline. Nema svetlosti.

Libuze je otišla, a s njom i ogromno tamno nešto što ga je napalo iznebuha. Sitne crne oči, zadah iz usta, nasilničko nasrtanje u oblaku snega. Uz telo pripijene oštre čekinje, pre bi se reklo gusta dlaka. A čeljusti! Zubi... Bože, kakavi derači! Dugački, žuti i povijeni. Ogromni.

To sigurno nije bilo ljudsko stvorenje.

Aelfin se zaustavio na leđima, s glavom na debeloj žili hrasta. Noge su mu izbrazdale blatnjavi sneg. Ogртаč i crni skapular bili su sasvim mokri. Međutim, najgora je bila mantija. Bela tkanina više nije ličila na sebe na šumskoj zemlji ispod raskvašenog snega. Štošta će morati da objasni kada se vrati u manastir.

Ali gde je Libuze?

Na mestu gde je klečala, ostalo je malo udubljenje u gotovo otopljenom snegu. S druge strane udoline, ukoso uza snežni brežuljak, videli su se nejasni obrisi tragova. Više se

nije pokazalo ni čudovište iz šipražja. Nestalo je zajedno s devojkom.

Vladala je savršena tišina.

Aelfin tiho jauknu i zabaci glavu. Sve je upropastio. Više nikada je neće videti. Ako i dođe opet ovde – u šta je sumnjao, jer je u okolini bilo nebrojeno hrastova, koliko za dva dana jahanja – neće više biti prilike da je vidi. Upozorena je. Postaće obazrivija.

Postojalo je nešto još gore: doći će njen otac u manastir da ga ispituje. Njen otac koji je nekada bio, prema priči manastirske braće, vitez u službi nadbiskupa. Grubenda od čoveka, pravi trol koji bez sumnje zna šta se radi s klipanima koji proganjaju devojke. Neko ko sigurno kod kuće ima mač, svakako ne mali.

Aelfinu je bilo toliko loše da je mislio da će se isповraćati. No, umesto da i dalje leži i jadikuje zbog nevolje koja ga je zadesila, trže se i uz veliki napor ustade. Posle kraćeg oklevanja, stade se peti kosinom, s mantijom upetljanom oko nogu. Kada se uspeo, pogledao je raskvašen sneg i izlomljeno granje. Okrenu se zgrožen i nastavi putem prema manastiru.

Nije se više osvrnuo ni jedan jedini put, jer se bojao da ga posmatraju. Oboje. Devojka i ono užasno stvorenje. Ne bi podneo još jedan pogled na njih. Najradije bi umro od stida na mestu, ali je odložio to za kasnije – kada ga opat prozove i kada se posle toga po kazni bude usrdno molio sve dotle dok mu jagodice na prstima ne prokrvare od brojanica.

Neka bude tako ako mu nešto ne padne na pamet.

Morao je nešto smisliti. Odmah.

Odo ga je čekao kraj obeležja vitezu pljačkašu.

Kako bi i moglo biti drugačije? Odo, koji se brinuo o njemu i pokušavao da mu izbacila lagarije iz glave; koji je držao do

njega kada su svi odmahivali glavom i triput zaredom molili Oče naš za ozdravljenje Aelfinove duše.

Aelfina su nazivali izgrednikom, buntovnikom, bogohulnikom i još pogrdnijim imenima. Čuo je sve moguće kletve koje jedan monah može izgovoriti, a bilo ih je daleko više nego što bi bilo prihvatljivo vernicima van manastira.

Jedino je Odo bio uvek na njegovoj strani. Čak i onda kada je i sam Aelfin bio ubeđen da je preterao. Kao pre četiri leta kada je imao dvanaest godina i hteo da se ogreje na plamičku u svom skrovištu u štali. Izbio je užasan požar koji je bezmalo koštao glave nekoliko goveda. Osećao se krivo i krajnje bedno. Svi ostali delili su njegovo mišljenje, osim Oda, naravno. On ga je branio čak i pred opatom, koji uopšte nije želeo da ga sasluša. No, Odo je govorio i govorio, zaklinjao se svim na svetu da je sve bila samo nesmotrenost. Trud mu je dabome bio uzaludan. Ipak, Odo je bar pokušao da ga zaštiti.

„Na kraju krajeva, zato su prijatelji tu“, govorio je.

Odo ga je čekao i danas. Smrzavao se na vrhu brega, pokraj direkta s viteškim oklopom.

Nadbiskup Konrad od Hohštadena privezao je za direk viteza, koliko se zna, pre više od deset godina; bio je to vitez pljačkaš kome su monasi pružili utočište. Doduše, nadbiskup je naposletku poverovao da cisterciti nisu imali pojma o krivici svoga gosta – što je bila istina i što su svi znali i u samom Hohštadenu, još dok je nadbiskup optuživao opata – ali Konrad je ipak naredio da se vitez u punoj opremi priveže za direk iznad manastira. Trebalo je da ostane tamo sve dok ga svevišnja sila svojom milošću ne uzdigne na nebo. Sva je prilika da su se pod tom silom podrazumevali vetar ili nevretime. Međutim, monasi su ostali uskraćeni za ovu milost. Oklop otad visi, doduše već odavno bez svoga vlasnika koga su ubrzo rastrgle ptičurine. Pri jakom vetru, krhke kosti klepetale su u oklopu, kao po-

tmuli zvuk zvona za umrlima. Ostatak su već odavno razvukle životinje. Niko nije znao kako se pokojnik zvao, osim opata verovatno. Bila je to možda jedina tajna koja je ostala i nakon dve generacije manastirskih učenika. Zato su mu iskušenici nadevali novo ime. Nazvali su ga napušten vitez Ranulf. Niko nije zaista znao zašto baš Ranulf, a ne Vilhelm, Ludvig ili, daleko bilo, Konrad po nemilosrdnom nadbiskupu.

Sneg je ponovo vejao kada je Aelfin, idući teškim korakom kroz šumu, iscrpljen stigao do manastira, koji je ležao usamljen na proplanku iznad gustih šuma Ajfela.

Odo čvršće obmota ogrtač oko sebe, istovremeno cupkajući s noge na nogu. Ranulfov oklop se nastrano lelujaio iznad njega u svoj svojoj veličini, obmotan crnim zarđalim lancima kojima je svojevremeno privezan. Bilo je prosto čudo da se delovi gvozdеног oklopa još uvek nisu rastavili.

„Aelfine!“

Odo mu pođe u susret, gegajući se čudno, što zbog svoje primetne težine, što zbog smetova koji su koračanje van utabane staze pretvarali u pravo mučenje. „Jesi li poludeo? Još malo i krenuli bi u potragu za tobom. A kada bi opat to saznao...“

„Jesam li nekome nedostajao?“

„Ne, ne verujem.“ Odo banu pred njega. Za jednog monaha bio je pravi div, s ramenima i mišicama kao stvorenim za grube poslove, pre nego za služenje Gospodu. Nije bio debeo, iako je odavao takav utisak na prvi pogled. Aelfin je znao da se ispod njegove mantije krije neverovatna masa mišića. Bio je jak poput bika, mada tu snagu nikada nije koristio. On je kao dete udario nekog čoveka, jer je ovaj ukrao veknu hleba s pijačnje tezge njegove majke, i u tom sukobu mu je bio polomljen nos; osmogodišnji Odo je udario lopova jedan jedini put, u stomak. Bio je to koban udarac koji je kradljivca usmrtio. Očigledna nesreća. Možda ga je pogodio u neki organ koji je već

bio načet. Međutim, to nikoga nije zanimalo, pa ni njegovu majku. Prizvala je odmah Svevišnjeg za svedoka i ubrzo nakon toga svoje „bezdušno dete ubicu“ dala pod okrilje cistercita. „Bila je presrećna. Jedna gladna usta manje koja je morala hraniti“, rekao je jednom Odo Aelfinu i, odmahujući glavom zajapurenih obraza, promenio temu razgovora.

„Izgledaš užasno.“ Odovo široko lice plamtelo je ispod kapuljače. „Bila je tamo?“ „Nije“, kivno odgovori Aelfin stisnutih usana.

„Ko je onda bio?“ Odo dotače rub Aelfinovog skapulara i nevoljno protrlja prljavštinu između palca i kažiprsta. „Crna zemlja“, šapnu, „đavolja zemlja.“

„Molim te... đavo stvarno s ovim nema nikakve veze.“

Iznad njih, škripalo je zardalo gvožđe i fijukao ledeni vetar. Da li je to napušten vitez Ranulf odmahivao glavom? Šlem, u kome je lobanja svakako još uvek čekala hrišćansku sahranu, otkacio se s jedne alke. Može uskoro pasti, a Aelfin najradije ne bi prisustvovao tome. Bez sumnje, kada opat Mihael bude tražio krivca za skrnavljenje pokojnika, odmah će, kao i uvek, Aelfin morati da dokazuje kako je vetar jednostavno oduvao šlem.

„Hajde“, reče Aelfin, „idemo unutra.“

Odo energično odmahnu glavom. „Takav ne možeš ostalima na oči“, kaza mršteći nos. „Izgledaš kao da je preko tebe prešla krava usred svinjca.“

Aelfin zastade i pogleda manastir. Brojne štale behu zbijene jedna uz drugu van zidina. Bili su to redovi trošnih koliba s obe strane puta. Manastirska kapija bila je otvorena, jer je poneki seljak još uvek dolazio ili napuštao manastir; bilo je i siromaha koji su prodavali goveda monasima. Ovi su od goveđe kože pravili pergament za svoje spise.

Manastir je sačinjavalo nekoliko drvenih kuća smeštenih oko skromne crkve, jedine kamene građevine – izuzimajući zi-

dine, podignute nakon što je stara drvena ograda uništena u oluji. Uzgred, ta oluja je ostavila netaknutog kloparajućeg viteza Ranulfa, vezanog za direk.

S južne strane opatije, odmah pored visokog zida, zjapio je klanac nad kojim zaštitni bedem nije bio utvrđen, te se svaka pridošlica morala prvo naslušati molepstviya i upozorenja o tome. Ali još opasniji od trošne kamene ivice bio je prastari rimski akvadukt, podignut na visokim kamenim stubovima. Protezao se iznad klanca. Od jedne do druge strane bilo je dobrih stotinak koraka. Tamo, preko, svetlosmeđa zidana cev vodila je u šumu i nestajala pod mahovinom i u šipražju. Vodovod je na manastirskoj strani dosezao gotovo do samih zidina i tu se prekidao, tako da se moglo zaviriti unutra. Lučni tunel bio je crn kao gavran, visine samo korak i po i širok jedan korak. Zbog debljine zida delovao je mnogo solidnije spolja nego iznutra. To je podstaklo još jednu od mnogih priča kojima su se zastrašivali tek prispeli iskušeni: navodno je neki mlad monah jednom ušao unutra, želeći da kroz akvadukt pređe preko ponora. Priča dalje kaže da nikada nije izašao na drugu stranu – na pola se puta zaglavio pa mu pomoć nije mogla stići ni sa jedne strane. Odatle je danima zapomagao, sve dok se Gospod nije smilovao i uzeo ga k sebi. Njegove kosti, naravno, i danas leže u tmuni, visoko iznad ponora, jer se niko više nikada nije usudio probiti se do tamo. S vremenom je zidana građevina postajala sve trošnija i monasi su očekivali posle svake zime da će stubovi popustiti i vodovod se survati u ponor.

„Dakle?“ Odo je cvokotao od zime. „Šta ćeš da uradiš?“

Aelfin je lutao pogledom od svog prijatelja do štala preko. S one strane gde su kolibe, nije bilo nikoga. Iza nakrivljene žičane ograde mršava tamnooka ovca blenula je u dvojicu iskušnika preko puta. U daljini, iza koliba, lajao je pas.

Odo je i dalje nešto pričao, proklinjući đavolju devojkicu iz šume, grdio je Aelfina zbog gluposti i lakomislenosti kojom je doveo u pitanje toplu manastirsku postelju.

Aelfin se odjednom nasmeja. „Topla postelja? Odo, čoveče, to je to!“

Njegov prijatelj se namrgodi. Znao je da bilo šta što je Aelfinu palo na pamet, samo može dovesti do još veće katastrofe.

„Topla postelja!“ Aelfin pogleda Oda, zatim ovcu, pa akvadukt. „Recimo, slučajno sam primetio kako se jedna ovca zavlači u vodovod. Naravno, odmah sam otrčao za njom i, rizikujući sopstveni život, uhvatio sam je oberučke i spasao uz Božju pomoć.“ Aelfin je blistao od sreće. „Jedino mi se mantija isprljala i – uganuo sam levu nogu. Šta da ti kažem, moraću provesti noć u infirmariji.“

Odo je zurio u njega otvorenih usta. „To je najdrskiji izgovor koji sam ikada čuo. Čak i od tebe.“

„Hajde, ne pričaj“, namignu mu Aelfin.

„Opat će te najuriti iz manastira!“

„Malo sutra. Prijatna vatrica, mekan pokrivač, možda čaša vruće medovine.“ U infirmariji, bolničkom delu manastira, pružane su sve moguće udobnosti – barem za iskušenika Aelfina, koji je prve godine crkvenog života proveo u prosjačkoj dominikanskoj opatiji. Tek kao jedanaestogodišnjak došao je među cistercite – a i to ne dobrovoljno.

Sada je sve više razmišljao o prednostima infirmarije, osećajući kako mu žilama struji vruća medovina. „Odo, to je raj na zemlji! Raj!“

„Raj ćeš možda videti, ali tek kada ti opat odrubi glavu.“ Odo se prekrsti. „Ne možeš se opet praviti bolestan.“

„Zašto da ne?“

„Jer ti niko neće poverovati da po drugi put za tri nedelje moraš u postelju. Niko ne spava češće u infirmariji od tebe.“

„Možda nikome nije toliko hladno kao meni.“

„Meni jeste.“

„Ali očigledno nedovoljno. Inače bi ti već bilo preko glave iskušeničkih ćelija i grubih, vašljivih pokrivača.“

„Tako nam je, kako nam je. Želeli mi to ili ne.“

„Bla, bla...“ Aelfin je upravo počeo da sprovodi plan u delo. Malo zadiže mantiju i uputi se kroz sneg prema žici iza koje je ovca buljila u njih. „Svi će se zadiviti što sam spasao jednu životinju. Čak ni povreda koju sam zadobio u akvaduktu nije me mogla odvratiti od tog junačkog dela.“ Istovremeno počeo da vuče levu nogu.

Odo zakoluta očima. „Ovo se ne može dobro završiti.“

„Umesto što jadikuješ, radije pripazi da nas neko ne vidi.“

Odo se ponovo prekrsti i pomoli se na brzinu, pogleda uprtog u nebo. Zatim nevoljno krenu za Aelfinom prema žici, gundajući više za sebe. „Ako nas opat ne kazni, Gospod će to učiniti. Obojicu, još ovde na zemlji, a – slava Večnome – kazna nas čeka i na nebesima!“

„Gospod je na mojoj strani, zar ne vidiš!“ Aelfin pokaza na više, u roj pahuljica. „Po mećavi niko ne može pratiti tragove. To je savršeno!“

Proverio je još jednom ima li nepoželjnih očevidaca, prišao žičanoj ogradi, pa obema rukama podigao mršavu ovcu i prislonio je poprečke na svoje grudi. Životinja iznenada pusti od sebe glas, ali se nije otimala; više je bila zabezeknuta tolikom pažnjom nego što se uplašila. Aelfin šapatom umiri ovcu i uputi se nespretnim korakom kroz dubok sneg prema manastirskoj kapiji. Potcenio je težinu životinje i pri svakom koraku je postojala opasnost da će pasti.

„Nećeš se izvući“, reče Odo čvrsto ubeđen u to. „Nikada ti neće poverovati u takvu priču.“

„Ako... neko drugi... potvrdi, tada sigurno hoće“, kaza Aelfin jedva dolazeći do daha.

„Pusti me da pogađam ko će biti taj neko drugi.“

I pored napora koji mu se ogledao na licu, Aelfin mu uputi osmeh. „Dugujem ti za ovo, brate Odo.“

„Duguješ ti meni više nego što ikada možeš da mi vratiš, brate Aelfine.“

„Dobićeš moju večeru!“

„Ali ja nisam gladan.“

„Bićeš kasnije.“ Aelfin je stenjući prebacivao težinu ovce. „Niko se toliko često ne šunja noću po kuhinji kao ti. Čak ni ja.“

Odo se počesa po potiljku ispod kapuljače. „To je bezazleno u poređenju sa...“

Aelfin se saplete i gotovo ispusti životinju. Poče nesigurno da se klati.

„Gospode na nebesima!“, ote se nestrpljivo Odu. „Ko još može gledati ovo!“ Brzim pokretom uze ovcu iz Aelfinovih ruku i uputi se manastirskoj kapiji. „Hajde, dođi! I za ime svetog Benedikta, ne zaboravi da hramlješ!“